

יוצא לאור ע"י
ללמוד ולהדעת - מידע הלכתי
רה"ח אבוחצירא S בני ברק
דוא"ר: etrog.net.il:10noy
מעדף ע"י
הרה"ג ישראל מאיר וייל שליט"א
מח"ס וביום השבת והשלחן כוללתו
המועדים כדלכתם
רב קהילות בני הישיבות והיכל יוסף שלום
רמת בית שמש ג'

מאיר דרך

מידע הלכתי
גליון מס' 41

עמ' ג'
'לדעת חכמה'
שאלות מצויות מבית ההוראה

עמ' א'
נושא על הפרק
לתשומת לב - להסיר מכשול

כיום נמכרים פרחים שכמעט כולם נעבדו באיסור. חשוב לדעת, שמלבד הנידון האם יש קדושת שביעית בפרחים [ויבואר בנפרד בעז"ה], יש איסור מוחלט לקנות פרחים שנעבדו באיסור בשביעית מפני איסור הנאה ממעשה שביעית הנקרא 'נעבד', וגם המקילים בדרך כלל בנעבד, כאן המקרה חמור הרבה יותר, ולכל השיטות אסור ליהנות^א. וגם הנאה ממראה וריח נחשב הנאה האסורה^ב.

לוח מושגים בשביעית:
ערכה צפונית- שטח גדול בדרום הארץ [מסביבות ירוחם עד סביבות היישוב 'לוטין'] שהוא בספק האם דינו כמו ארץ ישראל [יש כמה ועדות כשרות אשר כל אחת מהן שיערה גבול אחר לפי תוואי הדרך והשמות הערביים, והרבה ועדות כשרות אינם לוקחים כלל משטח זה].
יש לשים לב! בחלק גדול מאולמות השמחה מביאים ירקות גם מהערכה הצפונית [אולמות שבהכשר בד"ץ העדה החרדית וכן רבנות ב"ב], ובימים אלו יש בירקות איסור אכילה שהם 'ספיחין', ולכן אסור לאכול בהם ירקות וכן מה שהתבשל איתם.
יבול נכרי- שדה שבבעלות נכרי, נחלקו הדעות האם חייב בדיני שביעית או לא, מחלוקת זו ישנה וכבר היתה בזמן השו"ע וגם בימינו ישנם דעות כיצד לפסוק בזה.
מצע מנותק- ירקות הגדלים על אדמה הנמצאת על יריעות פלסטיק עבות ומתחת גג

בר"ה דף יג., ומבואר כן בדברי הכס"מ ומהר"י קורקוס שם שהוסיפו וביארו את הרמב"ם ש'הולכים בו אחרי גמר פרי' כמש"כ בשלוש תשובות, וכן רמז הצ"פ בהל' מתנו"ע עמ' 65.
ב. פרי"ח סי' תס"ז וכן הורה הגרי"ש אלישיב זצ"ל לגבי תמונות [וביום השבת סי' כ"ז הע' ל"ח].

א. גם החזו"א שקצת היקל בנעבד, קולתו רק מטעם שהאילן כבר קיים והוא רק השביחו באיסור [וכמדויק מהלשון ניטיבה] כמש"כ בס"י י' סק"ו ובסי' י"ט סקי"ח.
וגם הרמב"ם שמיקל בנעבד כמבו' בהל' שמיטה פ"ד ה"טו, היינו משום שנלקטו בשמינית וא"כ גם היגמר פרי' היה בשמינית כמש"כ התוס'

של חממה. לכמה מגדולי הפוסקים אפשר להשתמש בהיתר רק עם צירופי היתרים נוספים [כמו עבודות ע"י נכרי ומכירת העצים לנכרי], וכך נוהגים בכמה מועדות הכשרות.

ספיחין- ירקות חד שנתיים [חוץ מבננות] מזמן שיכולים לגדול בשנת השמיטה נאסרים באכילה אפילו אם גדלו בהיתר. לדעת המתירים יבול נכרי, אין בו איסור ספיחין. אין אפשרות לעשות 'אוצר בית דין' לירקות כי איסור ספיחין יישאר.

חשוב לדעת: מי שיש לו קרובי משפחה שאינם 'חרדים', וכן מי שנמצא בבית חולים וכדומה, אסור לו לאכול שם ירקות בשנה זו עד חנוכה של שנה הבאה כיון שלצערנו כנראה הם ספיחין והם נחשבים 'חשודים' על השביעית.

שמור- פירות (וירקות) שלא הופקרו. גדולי וחכמי ירושלים אסרו לאכול את השמור כשיטת כמה ראשונים ביבמות והחזו"א נטה להקל בזה כהראשונים החולקים.

נעבד- כל דבר שעשו בו מלאכות באיסור בשביעית, הרי הוא באיסור הנאה ממעשה שביעית הנקרא 'נעבד'. אילן פירות שרק הושבח באיסור בשביעית, גדולי וחכמי ירושלים אסרוהו כשיטת הראב"ד, והחזו"א נטה להקל בו קצת כשיטת הרמב"ם.

שליחות- חותמים על כתב שליחות שבו ממנים את הירקן שקונים אצלו בקביעות שהוא יהיה שליח שלי לקנות בשבילי מהנכרי והוא ירויח את העמלות והטירחה. יש לשים לב בזמנינו שקונים ממשווקים סיטונאים שגם המוכר חותם על שטר שליחות עם המשווק.

אוצר בית דין- פירות וירקות הקדושים בקדושת שביעית, מהתורה מותר ללקטם כמה שרוצה ובלבד שלא ילקט את כל השדה, מדרבנן אסור ללקט יותר ממזון הוא ומשפחתו לצורך שבוע.

אמנם, יש אפשרות לשלוח שליח- פועל- שילקט עבור כמה אנשים, כמו השיעור המותר לכל אחד, וכל אחד יתן לו סכום כסף קטן להוצאות וטירחה.

באים בית דין ומתארגנים לצורך הציבור, כלומר, הם שולחים שליחים ציבוריים שילקטו לציבור, וכל אחד יתן סכום כסף קטן להשתתפות בהוצאות ובטירחה. זהו אוצר בית דין.

גם באוצר בית דין הפירות הפקר וכן אסור לעשות מלאכות האסורות בשמיטה.

הפירות באוצר בית דין חייבים להימכר יותר זול ממחירי הפירות בדרך כלל, מפני שאסור להרויח שהרי יש איסור סחורה ואפשר רק לקחת כסף על ההוצאות [מלבד מה שיש הרבה פחות הוצאות], ולכן מוכרח להיות שהמחירים יהיו זולים יותר והכסף נתן רק עבור ההוצאות בלי הרווחים.

בשמיטת האחרונות היו שמכרו את הפירות במחירים רגילים כמו בכל שנה, והורו גדולי ההוראה זצ"ל שהוא איסור גמור ואין לקנות מהם.

לגבי חצר משותפת עם שכנים שעושים מלאכות האסורות בגינה משותפת בעל כרחם של שומרי התורה והמצוות, והבאנו בגליון הקודם שצריך להפקיר את חלקו, ויש שחששו שיפסידו את זכותם בחצר לעולם, אמנם האמת שאפשר להפקיר רק לזמן מסוים - כלומר, רק עד סוף שנת השמיטה, וגם זה נחשב הפקר^ג.

שאלות מבית ההוראה

עמידה בזמן החופה * שטיפת חסה מחשש לתולעים * שכח ותן טל ומטר, האם צריך להתפלל במנין * חולה קורונה - אכילת פירות שביעית * נסיעת בנות לקבר רחל * הקנה את הטלית באמצע התפילה * ללחוץ לווה שיקח הלוואה לשלם * ריבוע התפילין אינו מדויק * טלטול לחצן מצוקה * ילד שלא נרדם בלי מוזיקה * חיסון ביום רביעי וחמישי * אמא של הכלה תמכה בידיה בזמן הקידושין * מניקה כ"ד חודש שיצאה לנופש * נאמנות ועדת כשרות על מה שאינם פוסקים כך * פשטידת שביעית במקרה הרבה זמן * סיר על פלטה שכבתה וחזרה ונדלקה

עמידה בזמן החופה

האם אפשר לשבת בזמן החופה? תשובה: חייבים לעמוד בזמן שמברכים את ברכות האירוסין ונישואין וכן בזמן שמברכים את ה'שבע- ברכות' תחת החופה^ד.

שטיפת חסה מחשש לתולעים

האם מותר בשבת או ביו"ט לשטוף חסה או להשרות חסה במים כפי הוראות הכשרות מחשש לתולעים? תשובה: לכתחילה יש לשטוף את החסה לפני שבת ולפני יו"ט. אם לא שטף את החסה לפני שבת, אם החסה מגידול נקי מתולעים, מותר לשטוף אותה בשבת ואף לשרות במים עם סבון כדי להיות בטוח שאין בה תולעים [חסה מגידול רגיל אסורה גם ביום חול]^ה.

ה. יש לדון מצד איסור בורר ומצד איסור נטילת נשמה.
מצד איסור בורר, מפורש בגמ' [שבת דף יב. וביצה דף כג.] שאין איסור בורר בהסרת כינים מאדם או מבהמה, ונפסק בשו"ע בס"י ע"ה, א' ובס"י שט"ז, ט' ובס"י תקכ"ג, א', והטעם נתבאר לעיל בוביום השבת סי' ה' הע' ק"ג שאין שם 'פסולת' לכינים קטנות כי אין כאן תערובת של 'אוכל' ו'פסולת' אלא חסה יש בה תולעים קטנים והכל דבר אחד הוא. ועי' גם בוביום השבת סי' כ"ד סעי' כ"ב. [ומלבד זאת, לא מוכרח שהתולעים נחשבים תערובת עם הירק, עי' בוביום

ג. סי' רמ"ו סקי"ח.
ד. כנה"ג אבה"ע סי' ס"ב הגה"ט אות ב ובאה"ט שם סק"א, וכ"כ הכנה"ג ביו"ד סי' רס"ה הגב"י אות ב.
ובארחות חיים [ח"ב] כתב שעומדים בשעת ברכת אירוסין ובשעת ברכת נישואין, ואפשר שלא הוזכר דבר זה בשאר המקומות, משום שבעבר ברכת אירוסין לא היתה תחת החופה אלא נעשתה בנפרד, ורק בימינו מקפידים שלא לארס קודם החופה אלא עושים הכל ביחד, וכ"כ בחיים ושלום ח"ב סי' כ"ח לעמוד גם בברכת אירוסין.

שכח ותן טל ומטר, האם צריך להתפלל במנין

מי שכח לומר ותן טל ומטר לברכה ונזכר רק אחרי שסיים את תפילתו וצריך לחזור ולהתפלל. האם צריך להתפלל במנין?
תשובה: צריך להתפלל במנין, אבל כל עוד הציבור מתפלל יכול להצטרף ויחשב לתפילה במנין¹.

חולה קורונה - אכילת פירות שביעית

האם מותר לחולה קורונה שלא מרגיש טעם בפירות לאכול פירות שביעית הרי זה קצת הפסד לפירות שנאכלים שלא כדרך אכילה?
תשובה: אין זה נחשב שלא כדרך אכילה, ולכן מותר לאכול כך².

נסיעת בנות לקבר רחל

בנות סמינר שרוצות ליסוע למקומות קדושים, האם עדיף שיסעו לכותל המערבי או לקבר רחל?
תשובה: לכותל המערבי³.

חלקים בחיוב הברכה, הא' המזון והשביעה, והב' טעם המאכל, וכל אחד מהם בפני עצמו מחייב ברכה, ובדרך כלל בכל מאכל יש אחד משניהם לחייב ברכה אבל אם הוא שבע ואוכל אכילה גסה א"כ אינו נהנה מהשביעה של המאכל וכלשון המשנ"ב [שם סקכ"ח] 'מי שהיה שבע קודם שאכל ואכל אכילה גסה שלא היה צריך לאותה אכילה אף על פי כן אם נהנה גרונו מאותה אכילה יברך עליו לפניו ולאחריו' דהיינו כיון שאין לו הנאה מהמזון וגם לא מהטעם א"כ אין צריך לברך כלל.

וכע"ז כתבו המג"א בס"י ר"ד סקי"ט והמשנ"ב שם סקמ"ג שאם אכל מאכל לרפואה אם נהנה מטעמו יברך עליו ואם לא אינו מברך עליו, והתם נמי כיון שאכל לרפואה א"כ אין לו הנאה מהמזון כי אינו צריך לו אלא לרפואה ולכן אם לו הנאה מטעמו א"כ לא יברך כי אין כאן לא הנאת מזון ולא הנאת טעם.

וא"כ רק אם אוכל ויטמינים וכדומה שאינם כדרך אכילה אז לא יברך אם אין לו טעם, אבל אם אוכל מאכל רגיל באופן הרגיל גם אם אין לו טעם הוי כדרך אכילה ומברך כרגיל וגם מותר בשביעית.

ח. עי' חיי אדם כלל ג' סל"ח ומשנ"ב סי' פ"ח סק"ז, וכן הביא בפת"ש סי' קצ"ה סקי"ט בשם

השבת סי' ה' הע' ל"ב, וגם יש לדון אם הסרת תולעים רק משום האיסור שבהם נחשב בורר, עי' סי' שיי"ט, י' ווביום השבת שם סעי' י"א]. ומצד איסור נטילת נשמה, הרי פשוט שמדובר בחסה מגידול נקי מתולעים [כי בימינו שיש חסה כזאת, אסור להשתמש מגידול רגיל שהחשש בו לתולעים גדול מאוד, עד כדי שבעבר רבים לא השתמשו בחסה למרור משום כך], וא"כ הרחיצה היא מחשש לתולעים שלא נראים ואולי קיימים בכל זאת, וזה נחשב כמו ספק פס"ר דלשעבר, כלומר, ספק שאינו יודע על מצב קיים האם הפעולה תעשה איסור או לא, ונתבאר בוביום השבת סי' מ"א סעי' ט"ז שאפילו באיסורי דאורייתא מותר באופן כזה [וכאן אפשר שהוא דרבנן כי יתכן שאינו צריך שימותו ומספיק שיופדרו מהעלה].

ו. עי' ברכת משה (דרוק) אר"ח עמ' ל בשם הגרי"ש אלישיב זצ"ל, ועי' רבבות אפרים ח"ה סי' תקל"ו ותפילה כהלכתה פ"ב סכ"ט בשם הגרש"ז אויערבאך זצ"ל שאף שחייב להתפלל במנין יש להקל שלא יצטרך לטרוח וללכת מיל לשם כך.

ז. במג"א ובמשנ"ב סי' קצ"ז סקי"ב כתבו שאם אוכל אכילה גסה א"כ לא יברך על המאכל אלא א"כ נהנה ממנו, ומשמעות דבריהם שיש ב'

הקנה את הטלית באמצע התפילה

מי שהקנה את הטלית לחבירו באמצע התפילה כדי שיוכל חבירו לברך על הטלית ואחר כך חבירו החזיר לו את הטלית, האם יצטרך לברך שוב?
תשובה: לא יברך.^ט

ללחוץ לווה שיקח הלוואה לשלם

הליתי כסף לאדם שלא מחזיר את הלוואה כי אין לו כסף, האם מותר 'ללחוץ' אותו שילווה כסף מגמ"ח כדי להחזיר את הלוואה?
תשובה: זה תלוי בשלושה דברים, האחד, אם יש לו תוכנית מהיכן לשלם - כי אם לא קשה לחייבו לקחת הלוואה בכלל, השני - אם רגיל בכך, כלומר ללוות וכך להחזיר ללווים הקודמים, והשלישי - אם יצטרך משום כך ללוות בריבית ולשלם יותר.^י

ריבוע התפילין אינו מדוייק

עד כמה צריך לחשוש לריבוע התפילין שאינו מדוייק?

י. בהלכות חוה"מ בבאה"ל סי' תקמ"ב, ב' ד"ה על ידי דן לגבי פועל שאין לו מה יאכל אלא שיכול ללוות אבל מעדיף את התבואה שלו [כי טוב לו לאדם קב שלון], וזה לא שייך בימינו. אמנם, בריטב"א במו"ק דף יב: [ד"ה אי נמין] מוכח שאפשרות ללוות אינה מפקיעה מדין פועל שאין לו מה יאכל [כי כתב שרק אדם חשוב שאין לו מה יאכל צריך להחמיר מטעם שיכול ללוות מאחרים], וכ"כ בספר האשכול עמ' 148 ובשאלות פ' ברכה סי' ק"ע [מובאים בהערות על הריטב"א בהוצאת מוה"ק הע' 169].

והנה, יש להעיר מה הדין כיום שאפשר ללוות אבל אין לו בתכנית אפשרות איך להחזיר, ובסי' רמ"ב בשעה"צ סק"ב דן לגבי הלוואה לצורך שבת כשאין לו איך לפרוע, ולגבי לא תהיה לו נכונה זה לא נחשב אפשרות ללוות אם אין לו איך להחזיר שהרי אסור לקחת הלוואה במצב כזה.

ובמסורת משה [תשובות האגרו"מ] עמ' תסד הביא שאם דרכו בכך אין בזה איסור, ובשם הגר"ש אלישיב וצ"ל מובא [וישמע משה] שאם יצטרך משום כך ללוות בריבית ולשלם יותר הרי זה נחשב אין לו ואסור ללחוץ. ועי' נחלת אליהו אות קא.

חמורי דניאל בכת"י, וביאר בפרי השדה [ח"ד סי' צ"ג] שהרי טעם האיסור משום שהחיצונים נדבקים וכו' וזה שייך תמיד.

ומה שיש שאמרו שקברי צדיקים אינם מטמאים לא נפסק להלכה כמב' בפת"ש סי' שע"ב סק"ב ובחיי אדם בהקדמתו לשערי צדק ובפאת השולחן פ"ב ובקצשו"ע כלל ר"ב סי"ד ובטו"ד מהדו"ג ח"ב סי' רל"א ובדברי יציב יו"ד סי' רל"א. ועי' גם שו"ת זית רענן ח"ב סי' כ"ו לגבי איסור הליכת כהנים לקבר רחל.

ט. הדבר משול למי שהשכיר את דירתו לשבת או לכמה ימים שהרי בזמן ההשכרה החיוב מוטל על השוכר [באר"י החיוב מוטל על השוכר מיד כמב' ביו"ד סי' רפ"ו, כ"ב, מלבד מי שהשכיר לפי מספר נפשות כמו בצימור והרחבנו בביאור הענין בגליון 4-3], שאינו מברך על המזווה במוצאי שבת, ואמנם שיטת הגרעק"א [עי' פת"ש יו"ד סי' רצ"א סק"ד] שאם יצא מביתו לכמה ימים וחזר לביתו יצטרך לברך שוב אבל לא נפסק כך להלכה [עי"ש בשם הברכ"ן].

ואין זה דומה לתפילין שאם נכנס לבית הכסא צריך לברך שוב כיון שאינו יכול להניחם שם [סי' כ"ה סקמ"ז], משום שכאן יכול ללוושו ומה שנתנו לאחר זה ענין צדדי, ועי' גם תשובות והנהגות ח"ב סי' י"ב.

תשובה: הדבר תלוי במה שניכר ונראה לעין בהסתכלות רגילה ממרחק כמו שמסתכלים על דבר [לפחות 30-20 ס"מ מהעין], ואם באופן הזה התפילין נראים מרובעים, אין צריך לחשוש^א.

טלטול לחצן מצוקה

זקן שיש לו בחדר לחצן מצוקה ומניח אותו במיטה בשעת השינה, האם מותר לטלטלו בשבת או שהוא מוקצה?

תשובה: אפשר להקל שאינו מוקצה ומותר לטלטלו^ב.

ילד שלא נרדם בלי מוזיקה

ילד פחות מגיל בר מצוה שאינו נרדם בלי מוזיקה, האם מותר להשמיע לו מוזיקה כדי שיירדם?

תשובה: אם אינו מצליח להירדם ומצטער, מותר עד גיל בר מצוה^ג.

חיסון ביום רביעי וחמישי

האם מותר להתחסן ביום רביעי או ביום חמישי כאשר קרוב הדבר שמחמת כך לא יוכל לקיים סעודות שבת כראוי ולא יוכל להתפלל בבית הכנסת בשבת כפי המצוי שהחיסון גורם לחולי קצת?

תשובה: ההערה נכונה, וראוי לשים לב ולא להתחסן בימים הסמוכים לשבת^ד.

אמא של הכלה תמכה בידיה בזמן הקידושין

הייתי עד בחופה ואם הכלה 'תמכה' והחזיקה את היד של הכלה בזמן הקידושין, הרב מסדר הקידושין הורה לה לעזוב מיד את היד לפני שהחתן הכניס את הטבעת. מה הבעיה בזה?

תשובה: יתכן שבמקרה המדוייק הזה אין בזה איסור מצד הדין כי ניכר ברור שהאמא רק תמכה בעדינות, אבל בודאי שהדבר לא נכון והיה צורך לומר לה לעזוב כי הרי אם המקרה היה שהכלה אנוסה להינשא אין קידושה קידושין, ויש לחשוש

לספות לו איסור דרבנן אפילו בידיים כמבו' בבאה"ל סי' שמ"ג ועי' גם משנ"ב סי' רס"ט.

יד. אסור לאכול בערב שבת כדי שלא יפסיד עונג שבת לתיאבון כמבו' בסי' רמ"ט, ב', וכן איסור לצאת בספינה בימי רביעי וחמישי ושישי יש בראשונים שכתבו שהוא משום ביטול עונג שבת שטלטולי הדרך יפריעו לו כמבו' בסי' רמ"ח, ב' ובמשנ"ב שם בתחילת הסימן, ועי' גם רש"י בשבת דף ק"ט. ד"ה לאחר שכבוד השבת להיות מתאוה לאכול, ועי' גם שו"ת מנח"י ח"ב סי' נ"ד אות ג.

יא. אגרו"מ יו"ד ח"ג סי' ק"כ אות ה וח"ב סי' קמ"ו, הליכות שלמה תפילה עמ' נג, ועי' גם עיקרי הד"ט או"ח סי' ב' אות יב וערוה"ש או"ח סי' ל"ב סקע"ז [וביו"ד סי' פ"ד סקל"ו].

יב. וביום השבת סי' ל"א סעי' ט"ו, שהרי כלים המשמשים להצלת נפשות דינם ככלי שמלאכתו להתיר, ומוכה כן בפוסקים בכמה מקומות כמו שנתבאר שם.

יג. בין למחבר ובין לרמ"א אסור לשמוע כלי שיר כשהולך לישון כמבו' בסי' תק"ס, ג', אבל לפני גיל בר מצוה הרי כל קטן שמצטער מותר

שהעדים יחשבו שהאמא מכריחה אותה להחזיק את היד, ולכן בודאי אין הדבר נכון^{טו}.

מניקה שנתיים שיצאה לנופש

אשה שהניקה שנתיים ברציפות ויצאה לנופש לכמה ימים בלי התינוק, האם מותר לה להמשיך להניק כשתחזור?

תשובה: אחרי שעברו שנתיים מלאות מהלידה, אם התינוק הפסיק לינוק ג' ימים רצופים מכל סיבה שהיא, אסור לו לחזור ולינוק אלא אם כן ההפסקה היתה מחמת חולי התינוק, אבל אם ההפסקה היתה מחולי האם או שהיתה בנופש וכדו', אסור לה לחזור ולהניק^{טז}.

נאמנות ועדת כשרות על מה שאינם פוסקים כך

בעיקר בשנת השמיטה אבל גם בכל השנים ישנם שיטות בפוסקים, ולפעמים ועדת כשרות אוחזת כשיטה מסוימת אבל מצד שני כותבת דברים גם לשיטות המחמירות, איך הם נאמנים על כך הרי כל החשוד על הדבר אינו מעיד עליו? תשובה: כל מי שקונה כשרות מסוימת מוכרח לסמוך עליהם גם בהכרעות ההלכתיות ולא רק בהשגחה, ולכן אין להם חיוב לומר לאחרים את כל ההכרעות שלהם, ובאמת ישנם הכרעות רבות מאוד שתלויות בשיטות מסוימות והציבור לא יודע כלל מהם, ולכן יש להם נאמנות לומר לאחרים כי אין הם נחשבים חשוד על הדבר ולא חשודים להכשיל את הציבור בלפני עיוור, ומלבד זאת יש עוד טעם לכך^{יז}.

יז. על פי הנפק בשו"ע [סי' קי"ט, ז'] כאשר יש חילוקי דעות בין הפוסקים והנהג כהאוסרים אוכל אצל חבירו הנוהג כהמתירים, מותר לעשות כן מפני שודאי חבירו לא ישלילנו במאכל האסור ע"פ שיטתו שהוא לפני עיוור, כמבואר בשו"ע ובש"ך שם.

אף על פי כן, המצב איננו כך, וועדות הכשרות לא מציינים שהמאכל כשר רק לפי שיטת מסוימות, וסומכים על כך שהקונים יודעים שועדת הכשרות נוהגת כשיטת רבותיה וזה נחשב כהודעה לציבור הקונים שהמוצרים כשרים ע"פ שיטת רבני ועדת הכשרות, ולכן כל מי שקונה מאכל שיש בו ועדת כשרות, צריך לדעת שהוא סומך על הכרעת רבני הכשרות בכל דבר.

ועוד יש לומר שיהיו נאמנים מטעם אחר משום 'אומן לא מרע אומנותיה' [עיין ע"ז דף כז. ודף כח. ומנחות דף מג. וחולין דף צז. ודף קיא:], ויש לומר שכיון שפרסום של הכשלה בדברים אלו תזיק להכשר ולאמינותו, א"כ יש להם

טו. עי' אבה"ע סי' מ"ב, א', והנה, בודאי למעשה תהיה מקודשת כי רגלים מוכיחות בבירור שהכלה רצתה בקידושין והאמא רק תמכה בידיה בעדינות, וגם הכלה לא זרקה הטבעת אחת והוי הוכחה, ועי' שם סי' כ"ח, ד' ובפת"ש סי' מ"ב סק"ד ורמ"א שם סעי' ד'. אמנם למיגדר מילתא משום חומרת הדבר היה נכון למחות שלא להחזיק ביד הכלה. טז. ע"פ יו"ד סי' פ"א, ז'.

וכתב במנחת יעקב [כלל ס"ה סק"י] שאם התינוק בריא והאשה חולה ולכן הפסיקו ג' ימים, אסור להמשיך ולינוק.

והביאור הוא, שבעצם הדבר אינו נצרך, אלא שאם רגיל מעצמו יכול להמשיך, והפסקה כשהוא חולה לא נחשבת הפסקה, אבל הפסקה מצד האמא אע"פ שהוא רוצה להמשיך, כבר יש הפסקה גמורה והתרגל להיות כאחד האדם ומעתה ואילך כבר הוא כיונק שקץ. ולכן, גם אם ההפסקה היתה מסיבה צדדית כגון שנסעה לנופש וכדו' אסור לה להמשיך להניקו.

פשטידת שביעית במקרה הרבה זמן

פשטידה (קוגל) של ירקות הקדושים בקדושת שביעית שנמצאת במקרה כמה ימים וכבר אין מי שרוצה לאוכלה, לא אצלנו וגם לא אצל השכנים, אבל מצד שני היא לא מקולקלת, האם מותר להוציא מהמקרה כדי שתתקלקל מהר או שנצטרך להשאיר אותה במקרה עוד זמן ארוך מאוד עד שתתקלקל?
תשובה: להוציא מהמקרה אסור משום גרם הפסד פירות שביעית, אבל מותר להוציא מהמקרה כדי לאכול מעט אפילו שידוע שלא יאכל הכל ואחרי שאכל מעט יכול להשאיר בחוץ ואין חיוב לחזור ולהכניס למקרה"ח.

חובה בכל בית!

יצא לאור הקונטרס הנצרך לכל מי שעובד, ובפרט לנשים עובדות
הלכות המצויות במקומות העבודה

- פרק א- הלכות השייכות לתפילה
- פרק ב- הלכות השייכות לברכות
- פרק ג- הלכות השייכות לצניעות
- פרק ד- הלכות השייכות לעבודה עם לקויי למידה וילדים חלשים בשכל
- פרק ה- הלכות השייכות לדיני יחוד
- פרק ו- הלכות השייכות לכשרות
- פרק ז- הלכות השייכות להכשלה בחטא [לפני עיוור]
- פרק ח- הלכות השייכות לממונות
- פרק ט- הלכות השייכות לנדה
- פרק י- הלכות השייכות לשבת
- פרק יא- הלכות השייכות למועדים
- פרק יב- הלכות השייכות ללשון הרע ורכילות
- פרק יג- הלכות השייכות לחיי הבית וילדים
- פרק יד- הלכות השייכות לקניית דירה [ובפרט דירה להשקעה]
- פרק טו- הלכות שונות

ניתן להשיג בכל רחבי הארץ, לבידור בטל': 0548572701

להזמנות מרוכזות ניתן לפנות לטל': 0504118843

של דרך אכילה בודאי מותר, ועי' גם תוס'
בזבחים דף עה: ד"ה שביעית.
ולכן הורה שמותר לאכול חצי תפוח אף שהחצי
השני יתקלקל יותר מהר אחרי שחתכו את החצי
הראשון.

נאמנות שלא יטעו את הציבור.
יח. הגרי"ש אלישיב זצ"ל. וביאר שמעיקר הדין
יש להקל בגרם הפסד פירות שביעית כדעת
המהרי"ט והרידב"ז, אלא שלכתחילה יש
להחמיר אבל גרם הפסד פירות שביעית באופן